

Esitatud Vormsi Vallavalitsuse poolt 29.09.2026
avalikustamiseks ja ettepanekute tegemiseks kuni 13.10.2026

VORMSI VALLA
EELARVESTRAATEEGIA AASTATEKS 2027–2031

SISUKORD

Sissejuhatus	3
Ülevaade majanduskeskkonnast.....	4
Üldine majandusprognoos	4
Vormsi valla majanduslik areng	5
Põhitegevuse prognoos	5
Põhitegevuse tulud	5
Põhitegevuse kulud	7
Põhitegevuse tulem	8
Investeeringustegevus	8
Eelarve tulem ja finantseeringustegevus.....	10
Finantsdistipliin	11
Kokkuvõte	12

Vormis valla eelarvestrateegia on koostatud kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse alusel ning kooskõlas kohaliku omavalitsuse finantsjuhtimise seadusega (edaspidi KOFS). Eelarvestrateegia on valla arengukavast tulenev finantsplaan, mis seob prioriteedid, vajadused ja võimalused ning annab rahalised orientiirid tegevuskava elluviimiseks. Eelarvestrateegia koostamise eesmärk on tagada omavalitsuse finantspoliitika jätkusuutlikkus sh positiivne eelarvetulem, reserve olemasolu, piisav laenuteenindamise- ja investeerimisvõimekus.

Eelarvestrateegia tuleb koostada vähemalt neljaks eelseisvaks eelarveaastaks. Käesolev eelarvestrateegia on koostatud viieks eesseisvaks aastaks. Strateegia koostamiseks prognoositakse majandus ja fiskaalkeskkonnas toimuvate muutuste baasil põhitegevuse tulusid ja -kulusid, planeeritakse investeerimis- ja finantseerimistegevust ning kontrollitakse, et tagatud oleks finantsdistipliin. Lisaks eelarvestrateegia perioodi prognoosile esitatakse andmed jooksva aasta eeldatavate ja sellele eelnenud aasta tegelike põhitegevuse tulude ja -kulude ning investeerimis- ja finantseerimistegevuse kohta. Eelarvestrateegia viiakse ellu läbi eelarve st eelarvestrateegia annab üldised sisendid vallaeelarve koostamiseks.

Vormsi valla eelarvestrateegia on sarnaselt eelarvega koostatud tekkepõhiselt. Tekkepõhises eelarves ja eelarvestrateegias kavandatakse tehingud nende toimumise perioodis, sõltumata sellest, millal tehingu eest arveldatakse. Seega ei sõltu tekkepõhine arvestus laekumistest ja väljamaksetest. Nii eelarves kui eelarvestrateegias on tehingud jagatud osadeks: põhitegevuse tulud, põhitegevuse kulud, investeerimistegevus, finantseerimistegevus, likviidsete varade muutus.

Vormis valla 2027-2031 aasta eelarvestrateegia koostamisel on arvestatud järgmiseid põhimõtteid:

- valla jätkusuutlikkuse ja finantsvõimekuse säilitamine;
- arvestatav eelarveline kate uutele tegevustele leitakse esmaselt prioriteetide ümbervaatomisel valdkondade siseselt ja seejärel valdkondade üleselt;
- põhitegevuse kulude kasv on väiksem kui põhitegevuse tulude kasv eesmärgiga suurendada põhitegevuse tulemit investeeringute omaosaluse ja laenuteeninduse kulude katteks;
- mõõdukas netovõlakooormuse kasv eelarvestrateegia lähiaastatel võimaldamaks investeeringute mahu edaspidist suurendamist laenukoormuse arvelt;
- eelarvestrateegias on summadena planeeritud investeeringud, mille maksumus ja rahastusallikad on teada ning kirjeldatud eraldi investeeringud, mille maksumus ja kaasrahastamise võimalused ei olnud eelarvestrateegia koostamise ajal veel teada või mis on varasemalt olnud eelarvestrateegias, kuid mille teostumist järgmisel viiel aastal ei ole ette näha.

Prognoosi koostamisel on silmas peetud järgmiseid eelduseid:

- Vormsi valla elanike arv ning maksumaksjate osakaal elanikkonnast ei muutu olulises mahu;
- tulumaksu kasv pensionituludelt ja muudelt väljamaksetelt tugineb Rahandusministeeriumi 2026. aasta suvisele majandusprognoosile;
- maamaksust laekuv tulu suureneb 2026. aastal lähtuvalt kinnitatud maksumääradest;
- tulud kaupade ja teenuste müügist tõusevad 4% aastas;
- tasandus- ja toetusfondi maht suureneb 4% aastas;
- muudeks tegevuskuludeks saadavate (projekti)toetuste maht ei muutu;
- tegevuskuludeks antavate toetuste maht suureneb 4% aastas;
- personalikulude tõus on 4% ja majandamiskulude tõus 3% aastas;

- reservfondi mahuks on planeeritud 1% põhitegevuse tuludest;
- olemasolevate laenuintresside määrad ei muutu ning püsivad 2026. aasta septembri tasemel;
- uute laenude võtmisel arvestatakse keskmise intressimääraga 4,92%.

Eelarvestrateegia kohustuslikuks osaks on rahandusministri määrusega kinnitatud strateegia vormid, mis annavad ülevaate planeeritavatest põhitegevuse tuludest ja -kuludest, investeerimis- ning finantseerimistegevusest, likviidsete vahendite muutusest ja netovõlakooormuse määradest (vt tabel 3 ja 4).

ÜLEVAADE MAJANDUSKESKKONNAST

ÜLDINE MAJANDUSPROGNOOS

Rahandusministeeriumi 2026. aasta suvise majandusprognoosi kohaselt jätkub Eesti majanduse kasv pärast varasemate aastate madalseisu. Prognoosi järgi kasvab SKP 2026. aastal 2,5% ning järgnevatel aastatel keskmiselt 2,3%. Majanduskasvu toetavad eelkõige sisenõudluse taastumine, elanike ostujõu paranemine ning ekspordi järkjärguline elavnemine.

Inflatsioon aeglustub võrreldes varasemate aastatega ning tarbijahindade kasvuks prognoositakse 2026. aastal 3,2% ning järgnevatel aastatel 2,3%. Hinnakasvu aeglustumine koos palgakasvuga parandab elanike ostujõudu ning toetab eratarbimise kasvu. Keskmise brutopalka kasvuks prognoositakse 2026. aastal 5,6% ja järgnevatel aastatel keskmiselt 4,4%.

Tööturg püsib üldjoontes stabiilne ning palgakasv ületab prognoosiperioodil inflatsiooni. See loob eeldused kohalike omavalitsuste peamiste tulubaaside, sealhulgas füüsilise isiku tulumaksu laekumise kasvuks.

Tabel 1. Eesti majanduse ja tööturu põhinäitajad Rahandusministeeriumi suvise majandusprognoosi 2026 alusel

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
SKP reaalkasv	1,3%	2,5%	2,3%	2,4%	2,2%	2,1%
Tööpuudus	7,5%	6,7%	6,4%	6,3%	6,2%	6,1%
Inflatsioon	4,8%	3,2%	2,8%	2,2%	2,1%	2,0%
Palgakasv	5,6%	5,6%	4,7%	4,4%	4,3%	4,2%
Keskmine palk kuus (eurodes)	2092	2209	2312	2415	2518	2624

Avaliku sektori rahanduse väljavaade on samas jätkuvalt pingeline. Valitsussektori eelarvepuudujääk ulatub 2026. aastal 4,4%ni SKP-st ning püsib lähiaastatel kõrgel tasemel peamiselt riigikaitsekulude suurenemise ja investeeringute tõttu. Valitsussektori võlakooormus kasvab prognoosi kohaselt 25,9%ni SKP-st 2026. aastal ning ulatub 2030. aastaks 38,6%ni SKP-st.

Kokkuvõttes eeldab Rahandusministeerium lähiaastatel mõõdukat majanduskasvu, inflatsiooni aeglustumist ning elanike reaalse ostujõu paranemist. Samas püsivad majandusväljavaadet mõjutavate riskidena geopolitiiline ebakindlus, välisõudluse areng ning riigi rahanduse pingeline olukord.

Rahandusministeeriumi prognoosi võib pidada usaldusväärseks, kuna selle peamised eeldused ja arengusuunad kattuvad üldjoontes teiste Eesti majandust analüüsivate institutsioonide, sealhulgas Eesti Panga hinnangutega.

2027. aastal ühtlustuvad kohaliku omavalitsuse tulubaasi laekuvad tulumaksumäärad pensionitulult ja muudelt tuludelt ning hakkavad mõlemal juhul olema 10,23%.

VORMSI VALLA MAJANDUSLIK ARENG

Rahvastiku registri andmetel oli käesoleva aasta 31. augusti seisuga Vormsi vallas 442 elanikku, mis on võrreldes aasta algusega vähenenud 11 inimese võrra. Tööealiste elanike arv on samas perioodis vähenenud nelja inimese võrra (306 inimeselt 302 inimesele). Elanike langustrendi jätkumisel on sellel oluline negatiivne mõju vallaeelarve tulubaasile.

Valla peamine tuluallikas on füüsilise isiku tulumaks, mille laekumine sõltub eelkõige valla maksumaksjate arvust ja nende sissetulekute suurusest. Seisuga 31.07.2026 oli Vormsi vallas 240 maksumaksjat. Nende keskmine kuusissetulek oli 2026. aasta juulis 2316 eurot ning 2026. aasta esimese seitsme kuu keskmisena 2416 eurot. Võrdluseks oli Eesti maksumaksjate keskmine kuusissetulek samadel perioodidel vastavalt 2171 eurot ja 2143 eurot, mis näitab, et Vormsi valla maksumaksjate keskmine sissetulek ületab Eesti keskmist taset.

Alates 2024. aastast mõjutab valla tulumaksulaekumist ka Vormsi valla elanikele makstavatelt riiklikelt pensionidelt laekuv tulumaks. Seisuga 30.06.2026 oli Vormsi vallas 115 riikliku pensioni saajat ning nende keskmine pension oli 950 eurot kuus. Eesti keskmine riiklik pension oli samal ajal 882 eurot kuus, mis tähendab, et ka pensionisaajate keskmine sissetulek ületas Vormsi vallas riigi keskmist taset.

Valla tulubaasi mõjutavad nii tööhõive ja ettevõtlusvõimalused saarel kui ka mandril töötavate vallaelanike sissetulekud. 13.09.2026 seisuga oli Vormsi vallas registreeritud 7 töötut. Võrreldes 2026. aasta algusega on töötute arv mõnevõrra suurenenud, samas kui võrreldes 2025. aasta algusega on see vähenenud.

PÕHITEGEVUSE PROGNOOS

PÕHITEGEVUSE TULUD

Põhitegevuse tuludena käsitletakse eelarvestrateegias järgmiseid tulusid: maksutulud, tulud kaupade ja teenuste müügist, saadavad toetused tegevuskuludeks ning muud tegevustulud.

Aastatel 2027-2031 kasvavad Vormsi valla põhitegevuse tulud keskmiselt 4,0% aastas. Seejuures on 2027. aasta prognoositav kasv 4,4%, järgnevatel aastatel ligikaudu 3,9% aastas. Põhitegevuse tulud suurenevad prognoosi kohaselt 2031. aastaks

võrreldes 2026. aastaga ligikaudu 337 000 euro võrra ehk 22%. Põhitegevuse tulude kasvu peamiseks allikaks on prognoositud tulumaksulaekumise suurenemine, kuid kasvupanuse annavad ka tasandus- ja toetusfondi eraldised ning kaupade ja teenuste müügist saadav tulu.

2026. aasta eelarve kohaselt moodustab tulumaks ligikaudu 56% Vormsi valla põhitegevuse tuludest. Alates 2027. aastast laekub omavalitsusele tulumaks nii füüsilise isiku muult tulult kui ka pensionitulult võrdse määraga, 10,23%.

Tulumaksu laekumise prognoos on koostatud lihtsustatud metoodika alusel. 2026. aasta prognoosi korrigeerimisel on lähtutud tegelikust tulumaksu laekumisest seisuga 31.07.2026 ning eeldatud, et aasta teises pooles jätkub laekumine kolme viimase kuu (mai-juuli) keskmise taseme alusel. 2026. aasta korrigeeritud tulumaksuprognoosis on eristatud pensionituludelt ja muudelt tuludelt laekuv tulumaks. Mõlema tululiigi prognoos aastateks 2027-2030 põhineb Rahandusministeeriumi keskmisel makromajanduslikul prognoosil kohalike omavalitsuste tulumaksu laekumisse 2026-2030, mis arvestavad maksumäärade, tulude suuruse ja maksumaksjate arvu muutustega. 2031 aasta prognoos on tuletatud sama prognoosi 2030 aasta lähteandmetest.

Tabel 2. Vormsi valla prognoositav tulumaks eelarvestrateegia perioodiks ja selle lähteandmed

	2025 täitmine	2026 eeldatav täitmine	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve	2030 eelarve	2031 eelarve
Tulumaksu laekumine pensionitulult	66 521	107 022	137 281	144 349	150 342	156 087	162 051
Tulumaksu laekumine muudelt väljamaksetelt	764 740	760 747	768 866	803 478	837 466	872 626	909 262
Tulumaksu laekumine kokku	831 261	867 768	906 147	947 828	987 807	1 028 713	1 071 313
Rahandusministeeriumi prognoos 2026. a suvises majandusprognoosis omavalitsuste tulumaksule pensionitulult (sh ka keskmine pensionisaajate muutus)			28,27%	5,15%	4,15%	3,82%	3,82%
Rahandusministeeriumi prognoos 2026. a suvises majandusprognoosis omavalitsuste tulumaksule muudelt väljamaksetelt (sh määra, tulu, isikute muutus)			1,07%	4,50%	4,23%	4,20%	4,20%
Tulumaksumäär pensionituludelt omavalitsusele	5,50%	8,50%	10,23%	10,23%	10,23%	10,23%	10,23%
Tulumaksumäär muudelt väljamaksetelt omavalitsusele	11,29%	10,64%	10,23%	10,23%	10,23%	10,23%	10,23%

Tulumaksu laekumine suureneb eelarvestrateegia perioodil keskmiselt 4,3% aastas.

1. 2027. aasta maamaksu laekumise prognoos põhineb Maksu- ja Tolliameti arvestuslikel andmetel, lähtudes 2026. aasta septembris volikogu poolt kinnitatud maamaksumääradest ning seadusega ette nähtud kaitsemehhanismist:

- elamu- ja õuema maksumäär 1,0%;
- maatulundusmaa maksumäär 0,5%;
- muu sihtotstarbega maa maksumäär 2,0%;
- kodualuse maa maksusoodustus 250 eurot;
- kaitsemehhanism 2027. aastal 20%.

Järgnevate aastate maamaksu laekumise prognoosi ei ole suurendatud. 2026. aastal viiakse läbi maa korraline hindamine, mille tulemustel võib olla oluline mõju alates 2028. aastast laekuvale maamaksule. Maamaksu laekumine sõltub lisaks hindamistulemustele volikogu järgnevates aastate otsustest maamaksumäärade kehtestamisel, mille kaudu on võimalik maamaksutulu suurendada või vähendada.

Vormsi vallas ei ole kehtestatud kohalikke makse ega tasusid (sh reklaamimaksu, teede ja tänavate sulgemise maksu ning parkimistasu) ning eelarvestrateegia perioodil nende kehtestamist ei kavandata.

Kaupade ja teenuste müügist saadav tulu moodustab 6% põhitegevuse tuludest (2026. aasta eelarves). Järgnevate perioodide kasvuks on planeeritud 4% aastas.

Toetusfond koosneb mitmest valdkondlikust toetusliigist, millest suurema osakaalu moodustavad toetused üldhariduskoolide pidamiseks, kohalike teede korrashoiuks, vaimse tervise teenuste toetamiseks ning huvihariduse ja huvitegevuse korraldamiseks. Muud toetusfondi kaudu eraldatavad toetused on Vormsi valla eelarves suhteliselt väikese mõjuga. Tasandusfondi eesmärk on ühtlustada kohalike omavalitsuste eelarvelisi võimalusi. Eelarvestrateegias on nii toetusfondi kui ka tasandusfondi laekumise kasvuks kavandatud 4% aastas.

Muud tegevuskulude katmiseks saadud toetused ja muud tegevustulud moodustavad 2026. aasta eelarve põhitegevuse tuludest vaid 1% ning on kogu eelarvestrateegia perioodiks planeeritud samal tasemel.

PÕHITEGEVUSE KULUD

Põhitegevuse kulud jagunevad antavateks toetusteks, personalikuludeks ja majandamiskuludeks.

Antavad toetused moodustavad 2026. aasta eelarves ligikaudu 7% põhitegevuse kuludest. Antavate toetuste kasvuks on kogu eelarvestrateegia perioodiks planeeritud 4% aastas.

Personalikulud moodustavad 2026. aasta eelarves ligikaudu 55% põhitegevuse kuludest. Võrreldes 2025. aastaga suurenesid personalikulud 12%, mida mõjutasid volikogu liikmete hüvitiste maksmine, struktuurimuudatused koolis ja vallavalitsuses ning palgamäärade tõus kõigis tegevusvaldkondades. Surve töötasude kasvuks püsib ka järgnevatel aastatel, mistõttu on personalikulude kasvuks kogu eelarvestrateegia perioodil kavandatud 4% aastas.

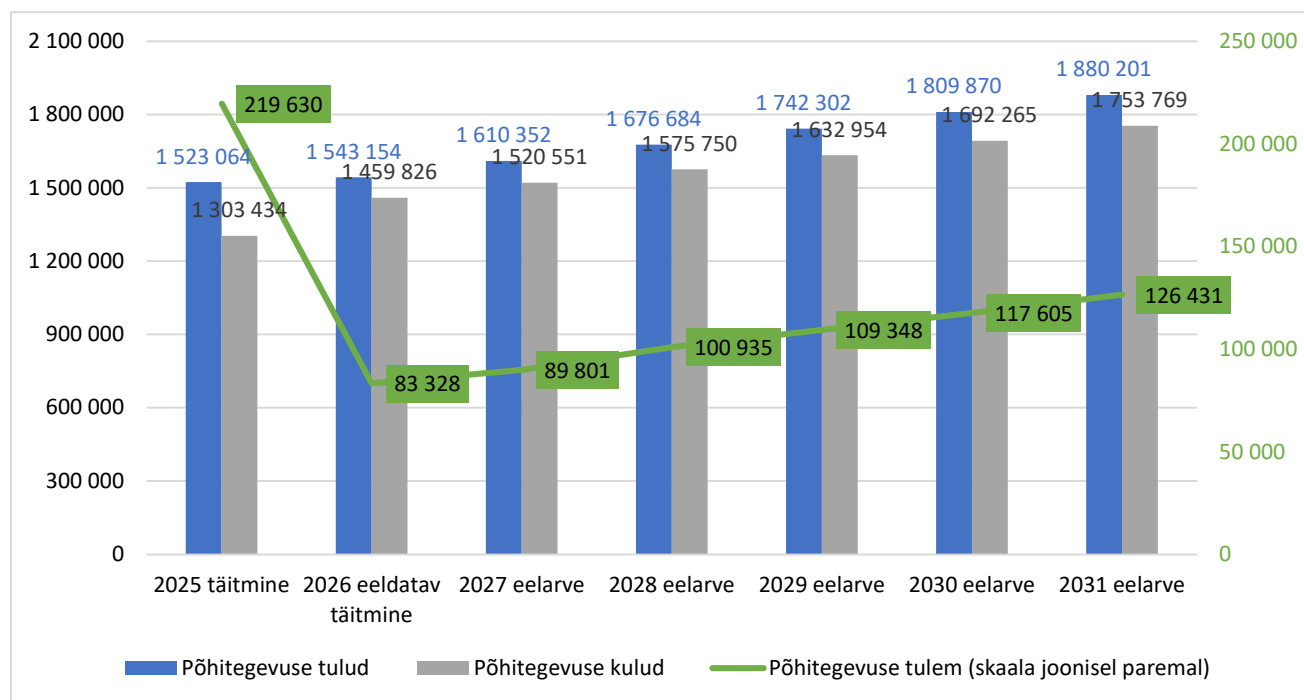
Majandamiskulud moodustavad 2026. aasta eelarves ligikaudu 38% põhitegevuse kuludest. Võrreldes 2025. aastaga suurenesid need umbes 7%, eelkõige spordihoone ülalpidamiskulude lisandumise tõttu pärast hoone kasutuselevõttu 2025.

aastal. Kulude kasvu mõjutas vähesel määral ka käibemaksu standardmäära tõus 2025. aastal. Majandamiskulude kasvuks on eelarvestrateegia perioodil planeeritud 3% aastas.

Reservfondi suuruseks on eelarvestrateegias kavandatud 1% põhitegevuse tuludest.

PÕHITEGEVUSE TULEM

Põhitegevuse tulem on põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe. Kohaliku omavalitsuse finantsjuhtimise seaduse kohaselt peab põhitegevuse tulem olema vähemalt null või positiivne. Eelarvestrateegia perioodi eesmärk on tagada piisavalt suur põhitegevuse tulem, mis võimaldab katta laenude põhiosa- ja intressimaksed ning finantseerida kavandatud investeeringute omaosalust.

Joonis 1. Vormsi valla planeeritav põhitegevuse tulem eelarvestrateegia perioodiks

Strateegiaperioodi jooksul kasvavad põhitegevuse tulud kuludest kiiremini, mille tulemusel paraneb põhitegevuse tulem ning suureneb selle positiivne väärtus.

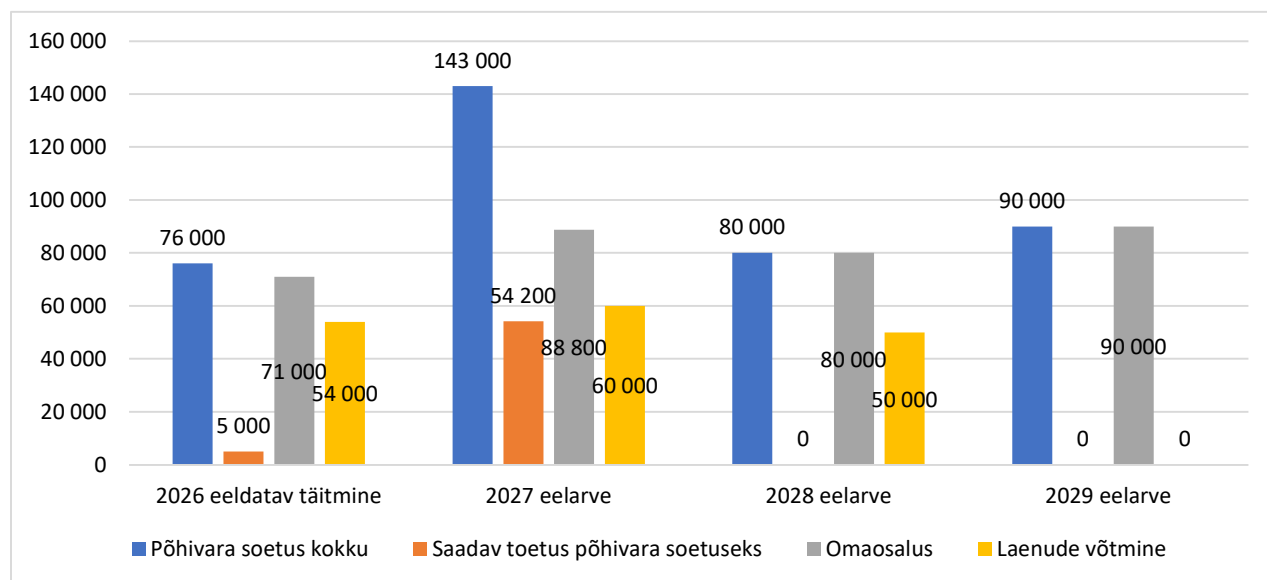
INVESTEERIMISTEGEVUS

Strateegiaperioodil on kavandatud investeeringuid ligikaudu 313 000 euro ulatuses investeeringuid (vt tabel 4 ja tabel 5).

Investeermistegevuse eelarve on kogu strateegia perioodi jooksul negatiivne, kuna investeermistegevuse kulud ületavad investeermiseks saadavaid tulusid. Vaadeldaval perioodil kasutatakse põhitegevuse tulemit laenude põhiosa- ja

intressimaksete katmiseks ning osaliselt ka investeeringute omaosaluse finantseerimiseks. Aastatel 2027–2031 on investeerimistegevuse rahastamiseks ja negatiivse rahavoo katmiseks kavandatud kaasata laenuvahendeid kokku 110 000 euro ulatuses.

Lisaks eelarvestrateegias summaliselt kavandatud investeeringutele on investeerimisprojekte, mida käesolevas strateegias ei ole osaliselt või täielikult summadena kajastatud. Nende projektide elluviimine sõltub täpse maksumuse, võimalike toetusmeetmete, omafinantseeringu või ka reaalse vajaduse selgumisest. Seetõttu on eelarvestrateegiasse esialgu kavandatud vaid need investeeringud, mille rahastamisallikad ja maksumus on piisava kindlusega teada. Muud prioriteetsed investeerimisprojektid lisatakse strateegiasse nende ettevalmistuse ning rahastusvõimaluste täpsustumisel.

Joonis 2. Vormsi valla planeeritavate investeeringute mahud ja rahastamise allikad eelarvestrateegia perioodiks

Lähiaastatel on kavas oluliselt suurendada investeeringuid kohalike teede taristusse. Käesolevas eelarvestrateegias on aastateks 2027–2029 kavandatud kohalike teede parendus- ja rekonstrueerimistööid kogumahas 240 000 eurot, mille rahastamine toimub täielikult valla omavahenditest.

Prioriteetse projektina on eelarvestrateegiasse lisatud noortele peredele mõeldud elamu rajamine Hulloosse. Projekti ettevalmistavate tegevuste jaoks on 2027. aastaks kavandatud 15 000 eurot. Projekti kogumaksumus, ajakava ja võimalikud rahastusallikad ei ole eelarvestrateegia koostamise ajal veel teada, mistõttu võivad järgnevate aastate investeeringumahud selle projektiga seoses täiendavalt muutuda.

Olulisemateks investeeringuteks on 2027. aastaks kavandatud 38 000 euro suurune investeering spordihoone ventilatsioonisüsteemi jahutusseadmete väljaehitamiseks. Investeeringu rahastamiseks on plaanis kaasata toetust, mis kataks suurema osa projekti maksumusest.

Jätkub ka sadamate arendamine. Sealhulgas on 2027. aastal kavandatud Rälby sadama arendamine toetusvahendite abil.

Aastate 2027–2031 investeeringuobjektide valikul on lähtutud valla arengukavas seatud prioriteetidest. Üldjuhul eelistatakse investeeringuid, mille elluviimiseks on võimalik kaasata välisrahastust või toetusi.

Lisaks eelarvestrateegias kavandatud investeeringutele on vallal olnud varasemalt eelarvestrateegias arendusprojekte, mida hetkel seal enam ei ole. Sellisteks projektideks on investeeringud hoonete energiatõhususse, Norrby sadama väljaarendamine, kergliiklustee ehitamine ning ühisköögi ja tootarenduskeskuse rajamine saare ettevõtluskeskkonna arendamiseks. Ei ole välistatud, et reaalse vajaduse, välisrahastuse võimaluste avanemise ja/või valla võimekuse kasvu puhul investeeringumahtusid suurendada saab nad sinna aastate pärast lisada kuid seda tingimusel, et investeeringutega kaasnevad püsikulud on vallale jõukohased.

Investeermistegevuse kuludes on kogu strateegiaperioodiks kavandatud hajaasustuse programmi raames antavaid toetusi põhivara soetamiseks summas 13 000 eurot aastas. Seejuures moodustab ligikaudu 50% programmi mahust riiklik toetus ning 50% valla omafinantseering. Võrdluseks oli programmi maht varasematel aastatel 8 900 eurot aastas.

Lisaks on investeermistegevuse kuludes kavandatud sihtfinantseering AS-ile Haapsalu Veevärk Vormsi reoveepuhasti rekonstrueerimisprojekti omaosaluse katmiseks. Valla panuseks on planeeritud 20 000 eurot aastas kolmel aastal alates 2026. aastast. Kokku moodustab valla sihtfinantseering projekti elluviimiseks 60 000 eurot.

EELARVE TULEM JA FINANTSEERIMISTEGEVUS

Eelarvetulem kujuneb põhitegevuse ja investeermistegevuse eelarveosa summana.

Negatiivne eelarvetulem näitab, et põhitegevuse tulemist ei piisa planeeritud investeeringute omafinantseeringu katmiseks ning investeeringute elluviimiseks on vajalik kaasata laenuvahendeid või kasutada likviidsete varade jääki. Investeeringute tegemine mõjutab lühiajaliselt valla finantspositsiooni, suurendades võlakooormust, kuid investeeringute kavandamisel on arvestatud nende pikaajalise sotsiaalmajandusliku kasuga.

Valla kohustuste võtmine on varasematel perioodidel olnud konservatiivne ning sellest tulenevalt saab valla laenuvõimekust hinnata heaks. Vormsi vallal oli 2026. aasta alguses kolm kehtivat laenulepingut, millest üks lõppes 2026. aasta suvel. 2026. aasta lõpuks lisandub üks uus laenuleping. Kuna lähiaastate investeeringumaht ületab põhitegevuse tulemist rahastatava taseme, on eelarvestrateegia perioodil kavandatud võtta täiendavaid laene investeeringute omafinantseeringu katmiseks.

Laenude põhiosa- ja intressimaksed kaetakse põhitegevuse tulemi ning vajadusel likviidsete vahendite jäägi arvelt. Alates 2027. aastast peab põhitegevuse tulem katma vähemalt intressikulud ning see nõue on täidetud kogu eelarvestrateegia perioodil.

Olemasolevate laenude intressikulude prognoosimisel on lähtutud kehtivates laenulepingutes sätestatud intressimääradest seisuga 28.08.2026. Uute laenude intressikulude arvestamisel on eeldatud, et laenu intressimäär vastab Eesti ettevõtete

pikaajaliste laenude keskmisele intressimäärale ehk 4,92%-le¹ ning uute laenude tagasimakseperioodiks on arvestatud neli aastat.

Planeeritud täiendavate laenudega katetakse 2027. aastal 52% ja 2028. aastal 47% planeeritavate investeeringute omafinantseeringu vajadusest (vt joonis 2).

FINANTSDISCIPLIIN

Täiendavate laenuvahendite kaasamisel tuleb järgida kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduses sätestatud netovõlakoormuse piirmäärasid. Kehtiva regulatsiooni kohaselt võib netovõlakoormus aruandeaasta lõpus ulatuda kuni lõppenud aruandeaasta põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude kaheksakordse vaheni, kuid mitte üle sama aruandeaasta põhitegevuse tulude kogusumma. Juhul kui põhitegevuse tulude ja kulude kaheksakordne vahe on 2027. aastal väiksem kui 70% põhitegevuse tuludest, võib netovõlakoormus ulatuda kuni 70%ni põhitegevuse tuludest. Juhul kui põhitegevuse tulude ja kulude kaheksakordne vahe on alates 2028. aastast väiksem kui 60% põhitegevuse tuludest, võib netovõlakoormus ulatuda kuni 60%ni põhitegevuse tuludest. Käesolevas eelarvestrateegias kavandatud laenukohustuste juures jääb valla netovõlakoormus kogu strateegiaperioodi vältel oluliselt alla seadusega lubatud netovõlakoormuse piirmäära.

Netovõlakoormus on võlakohustuste ja likviidsete varade vahe. Netovõlakoormuse arvestuses loetakse võlakohustusteks bilansis kajastatud kohustused ning mittekatkestatavad kasutusrendikohustused. Vormsi vallal mittekatkestatavaid kasutusrendikohustusi ei ole.

Maksimaalne lubatud netovõlakoormus sõltub eelkõige põhitegevuse tulemist. Seda on võimalik suurendada põhitegevuse tulude kasvatamise või põhitegevuse kulude vähendamise kaudu. Suurema laenuvõimekuse saavutamine ei ole siiski omaette eesmärk, sest kõrgema netovõlakoormusega kaasnevad suuremad intressikulud ja laenude tagasimaksed, mis vähendavad valla tulevast finantsilist tegutsemisvabadust.

Järgnevatel aastatel suureneb valla laenukoormus mõõdukalt, tuues kaasa laenude teenindamiskulude kasvu eelarvestrateegia perioodi esimestel aastatel.

KOFS-i kohaselt arvutatakse netovõlakoormus aruandeaasta lõpu tekkepõhiste andmete alusel. Seisuga 31.12.2025 oli Vormsi valla vaba netovõlakoormus ligikaudu 1 379 000 eurot. Eelarvestrateegia perioodil väheneb vaba netovõlakoormus järkjärgult ning ulatub perioodi lõpuks ligikaudu 1 118 000 euroni (vt tabel 3). See näitab, et vallal säilib ka strateegiaperioodi lõpus laenuvõimekus täiendavate investeeringute rahastamiseks.

Planeeritud netovõlakoormus suureneb 2027. aastal 13%-ni ning püsib ligikaudu samal tasemel ka kahel järgneval aastal. Alates 2030. aastast hakkab netovõlakoormus vähenema, luues võimaluse võtta vajaduse korral täiendavaid kohustusi uute investeeringute rahastamiseks. Kogu eelarvestrateegia perioodi vältel jääb netovõlakoormus märkimisväärselt alla seadusega lubatud ülemmäära.

¹ Eesti Panga statistikateade 19.08.2026

Likviidsete varade suunamata jääk väheneb aastatel 2027–2029 seoses investeerimistegevuse mahu suurenemise ja laenukoormuse kasvuga. Alates 2030. aastast on likviidsete varade jääk taas suurenemas.

KOKKUVÕTE

Eelarvestrateegia eesmärk on tagada Vormsi valla jätkusuutlik finantsjuhtimine, sealhulgas positiivne põhitegevuse tulem, võimekus teenindada laenukohustusi, teha vajalikke investeeringuid ning säilitada piisavad reservid. Planeerimise eesmärk on tagada eelarveprotsessi stabiilsus ning valla rahaliste vahendite sihipärane ja tõhus kasutamine.

Valla peamised tuluallikad on füüsilise isiku tulumaks ja toetusfond, mille laekumine sõltub suurel määral majandus- ja riigieelarvelistest arengutest ning on seetõttu raskemini prognoositav. Samal ajal moodustavad need tululiigid väikese omavalitsuse jaoks valdava osa tulubaasist. Vormsi valla kulude struktuur on viimastel aastatel püsinud suhteliselt stabiilsena.

Vormsi valla finantsseis on stabiilne ning eelarvestrateegia perioodil kavandatud tegevused tagavad laenukohustuste teenindamise, investeeringute elluviimise ning finantsdistiipliini nõuete täitmise. Pikaajalise finantsvõimekuse säilitamiseks tuleb jätkuvalt pöörata tähelepanu kulude otstarbekale juhtimisele, kasutada olemasolevaid vahendeid võimalikult tõhusalt ning otsida võimalusi valla tulubaasi kasvatamiseks.

Tabel 3. Eelarvestrateegia koondtabel aastateks 2027-2031 koos võrreldavate andmetega aastatel 2025-2026

	2025 täitmine	2026 eeldatav täitmine	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve	2030 eelarve	2031 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	1 523 064	1 543 154	1 610 352	1 676 684	1 742 302	1 809 870	1 880 201
Maksutulud	884 614	927 539	971 034	1 012 715	1 052 694	1 093 600	1 136 200
sh tulumaks	831 261	867 768	906 147	947 828	987 807	1 028 713	1 071 313
sh maamaks	53 354	59 771	64 887	64 887	64 887	64 887	64 887
Tulud kaupade ja teenuste müügist	121 711	92 464	96 163	100 009	104 009	108 170	112 497
Saadavad toetused tegevuskuludeks	516 623	523 001	543 006	563 811	585 448	607 951	631 353
sh tasandusfond	167 555	199 140	207 106	215 390	224 005	232 966	242 284
sh toetusfond	276 583	300 980	313 019	325 540	338 562	352 104	366 188
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	72 485	22 881	22 881	22 881	22 881	22 881	22 881
Muud tegevustulud	115	150	150	150	150	150	150
Põhitegevuse kulud kokku	1 303 434	1 459 826	1 520 551	1 575 750	1 632 954	1 692 265	1 753 769
Antavad toetused tegevuskuludeks	75 515	104 796	108 988	113 347	117 881	122 596	127 500
Muud tegevuskulud	1 227 919	1 355 030	1 411 563	1 462 402	1 515 072	1 569 668	1 626 269
sh personalikulud	715 009	799 267	831 238	864 487	899 067	935 029	972 431
sh majandamiskulud	514 023	547 788	564 222	581 148	598 583	616 540	635 036
sh muud kulud	-1 112	7 975	16 104	16 767	17 423	18 099	18 802
Põhitegevuse tulem	219 630	83 328	89 801	100 935	109 348	117 605	126 431
Investeeringustegevus kokku	-411 164	-109 115	-128 457	-119 985	-108 841	-15 341	-12 484
Põhivara soetus (-)	-1 395 340	-76 000	-143 000	-80 000	-90 000	0	0
sh projektide omaosalus	-401 581	-71 000	-88 800	-80 000	-90 000	0	0
Põhivara soetuseks saadav	993 760	9 450	60 700	6 500	6 500	6 500	6 500
Põhivara soetuseks antav	-1 626	-28 900	-33 000	-33 000	-13 000	-13 000	-13 000
Finantstulud (+)	489	500	500	500	500	500	500
Finantskulud (-)	-8 447	-14 165	-13 657	-13 985	-12 841	-9 341	-6 484
Eelarve tulem	-191 535	-25 787	-38 656	-19 051	507	102 265	113 947
Finantseerimistegevus	230 804	-116 653	3 208	-21 336	-78 833	-80 571	-50 016
Kohustiste võtmine (+)	269 000	54 000	60 000	50 000	0	0	0
Kohustiste tasumine (-)	-38 196	-170 653	-56 792	-71 336	-78 833	-80 571	-50 016
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	213 336	-142 440	-35 448	-40 386	-78 325	21 693	63 931
Nõuete ja kohustiste saldode muutus kokku (+ /-)	174 067	0	0	0	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta	337 416	194 977	159 529	119 143	40 817	62 511	126 441
Võlakohustised kokku aasta lõpu seisuga	481 098	364 445	367 653	346 317	267 485	186 913	136 897
Netovõlakoormus (eurodes)	143 681	169 468	208 124	227 175	226 667	124 403	10 456
Netovõlakoormus (%)	9,4%	11,0%	12,9%	13,5%	13,0%	6,9%	0,6%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	1 523 064	1 080 208	1 127 246	1 006 011	1 045 381	1 085 922	1 128 120
Netovõlakoormuse individuaalne	100,0%	70,0%	70,0%	60,0%	60,0%	60,0%	60,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	1 379 383	910 740	919 122	778 836	818 714	961 519	1 117 665

Tabel 4. Investeeringute prognoos valdkondade lõikes aastateks 2027-2031 koos 2026 aasta võrreldavate andmetega

	2026 eeldatav täitmine	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve	2030 eelarve	2031 eelarve
04 Majandus	61 000	90 000	80 000	90 000	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		20 000				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	61 000	70 000	80 000	90 000		
05 Keskkonnakaitse	15 000	0	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	5 000					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	10 000					
06 Elamu- ja kommunaalmajandus	0	15 000	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>						
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		15 000				
08 Vabaaeg, kultuur ja religioon	0	38 000	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		34 200				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		3 800				
KÕIK KOKKU	76 000	143 000	80 000	90 000	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	5 000	54 200				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	71 000	88 800	80 000	90 000		

Tabel 5. Planeeritavate investeeringute nimekiri aastateks 2027-2031 koos 2026 aasta võrreldavate andmetega

	2026 eeldatav täitmine	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve	2030 eelarve	2031 eelarve
Spordihoonde ventilatsioonisüsteemide jahutussüsteemi väljaehitamine	0	38 000	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		34 200				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		3 800				
Noorte perede elamu rajamine Hullole, ettevalmistav osa 2027	0	15 000	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>						
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		15 000				
Investeeringud teedesse	60 000	70 000	80 000	90 000	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>						
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	60 000	70 000	80 000	90 000		
Rälby sadama arendamine	0	20 000	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		20 000				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>						
Investeeringud jäätmemajandusse	15 000	0	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	5 000					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	10 000					
Muud investeeringud	1 000	0	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>						
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	1 000					
Antavad toetused põhivara soetamiseks	28 900	33 000	33 000	13 000	13 000	13 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	4 450	6 500	6 500	6 500	6 500	6 500
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	24 450	26 500	26 500	6 500	6 500	6 500